**C U R T E A  D E  A P E L  N O R D**

Dosarul nr.21rji-870/24 Judecătoria Orhei, sediul Central
Nr.PIGD 1-23114251-03-21rji-14082024 Judecător Veaceslav Caragia

**D E C I Z I E**
**În numele Legii**

05 martie 2025 municipiul Bălți

Colegiul penal al Curții de Apel Nord,
În completul compus din:
Președintele completului, judecător Ghenadie Liulca
Judecători Ludmila Iarmaliuc, Aurelia Andronache

a judecat în lipsa părților, în ordine de recurs, recursul declarat de către directorul Penitenciarului nr.18 Brănești, Eugeniu Savca, împotriva încheierii Judecătoriei Orhei, sediul Central din 11 decembrie 2023, prin care a fost admisă plângerea condamnatului **Guțu Radu** împotriva administrației instituțiilor penitenciare referitoare la condițiile de detenție.

După expunerea esenței cauzei de către judecătorul raportor, ţinând cont de materialele prezentate instanței, pentru expunere asupra recursului, Colegiul, -

**C O N S T A T Ă:**

La data de 08 august 2023, în cadrul Judecătoriei Orhei, sediul Central, a parvenit spre examinare, plângerea condamnatului Guţu Radu *****, împotriva administraţiei instituţiilor penitenciare, referitor la condiţiile de detenţie care, conform jurisprudenţei Curţii Europene a Drepturilor Omului, afectează drepturile condamnatului garantate de art. 3 din CEDO.

Prin încheierea Judecătoriei Orhei, sediul Central din 11 decembrie 2023 s-a admis plângerea condamnatului Guţu Radu, împotriva administraţiei instituţiilor penitenciare, Penitenciarul nr.11 Bălţi şi Penitenciarul nr.18 Brăneşti, referitor la

condiţiile de detenţie care, conform jurisprudenţei CEDO, afectează drepturile condamnatului garantate de art. 3 din CEDO.

S-a constatata faptul că, condamnatul Guţu Radu, a fost deţinut în Penitenciarul nr.11 Bălţi şi Penitenciarul nr.18 Brăneşti, perioada continuă de la 21.02.2023 până în prezent 11.12.2023, pe o perioadă totală de 293 (două sute nouăzeci şi trei) zile, în condiţii contrare prevederilor art. 3 din CEDO.

În condiţiile art. $473^4$ alin. (4) din Codul de procedură penalăs-a redus pedeapsa condamnatului Guţu Radu, cu 29 (douăzeci şi nouă) zile, pentru perioada de 293 zile, în care condamnatul s-a aflat în detenţie în Penitenciarul nr.11 Bălţi şi Penitenciarul nr.18 Brăneşti, în condiţii contrare prevederilor art.3 din CEDO.

În privinţa perioadei de 3 (trei) zile calculate în condiţiile art. $473^4$ alin. (5) Cod procedură penală (din perioada de 293 zile şi care nu au putut fi împărţite la 10), instanţa de judecată considerând oportun compensarea acestora în valoare bănească în beneficiul condamnatului Guţu Radu, a sumei de bani în mărime de 150 (una sută cincizeci) lei, şi anume a câte o unitate convenţională pentru fiecare zi în care condamnatul a suferit încălcarea condiţiilor de detenţie, care urmează a fi încasată din contul bugetului de stat prin intermediul Ministerului Finanţelor al RM.

A fost obligată administraţia instituţiei penitenciare nr.18 Brăneşti să înlăture condiţiile precare de detenţie în termen de 15 zile, după expirarea căruia, conform prevederilor art. $473^4$ alin.(3) din Codul de procedură penală, instituţia penitenciară urmează să informează instanţa de judecată despre executarea încheierii.

Încheierea în cauză a fost contestată cu recurs de către directorul Penitenciarului nr.18 Brănești, Eugeniu Savca, solicitându-se casarea încheierii și pronunţarea unei noi hotărâri prin care să fie respinsă plângerea condamnatului Guțu Radu, referitoare la condiţiile de detenţie.

Notează, că condamnatul Guțu Radu, nu a fost marginalizat sub nici-un aspect inuman şi/sau degradant, fiindu-i acordat minimul de condiţii a executării detenţiei. Articolul 3 CEDO expres prevede: „Nimeni nu poate fi supus torturii, nici pedepselor sau tratamentelor inumane ori degradante”.

Indică, că deţinutului Guțu Radu, i-a fost acordat minimul de condiţii pentru executarea detenţiei în Penitenciarul nr.18-Brăneşti și nr.11 Bălți, iar instanţa de judecată, la evaluarea condiţiilor de detenţie, urma să ţină cont de efectele cumulative ale condiţiilor generale raportate la caracteristicile individuale

respective ale acestuia, precum şi de perioada în care a fost deţinut în condiţiile contestate.

Potrivit art.447 alin.(1) CPP, *recursul se judecă în termen rezonabil, fără prezenţa părţilor la proces.*

Verificând argumentele cererea de recurs în raport cu materialele prezentate instanței și prevederile legii, Colegiul penal a ajuns la concluzia, că cererea de recurs urmează a fi respinsă ca nefondată, soluția Colegiului fiind adoptată în conformitate cu prevederile art.449 alin.(1) pct.1) lit.a) CPP, potrivit cărora, judecând recursul, instanța adoptă una din următoarele decizii: *...respinge recursul, menținând hotărârea atacată, dacă: ...recursul este nefondat*.

În argumentarea soluției emise la caz, Colegiul menționează, că judecătorul de instrucție judecând plângerea înaintată de condamnatul Guțu Radu împotriva administrației instituțiilor penitenciare referitoare la condițiile de detenție, corect, în baza circumstanțelor analizate, a admis plângerea acestuia și a constatat deținerea lui Guțu Radu în Penitenciarele nr.11 Bălți și nr.18-Brăneşti, în condiţii contrare prevederilor art.3 CEDO, însă eronat a estimat perioada până la data pronunțării încheierii, cu toate că raportul eliberat de administrația penitenciarului nu cuprindea perioada vizată și incorect a dispus compensarea a 3 zile de deținere în valoare bănească, or, acesta la acel moment continua să se dețină.

Cât privește alegațiile recurentului, Colegiul penal similar instanței de fond reține, că potrivit raportului nr.2/5336 din 08.11.2023, prezentat de administrația instituției penitenciare nr.18 Brănești, în privința condamnatului Guțu Radu, începutul executării pedepsei condamnatului, se consideră din 21.02.2023, iar sfârșitul executării pedepsei la 20.04.2024.

*Referitor la condiţiile de detenţie din Penitenciarul nr.18 Brăneşti*, se indică că, Penitenciarul nr.18 Brăneşti este un penitenciar de tip semiînchis pentru deținerea condamnaților majori de sex masculin, fiind divizat în 11 sectoare de tip barac, care sunt dislocate în 2 zone locative. Pe perioada deținerii în Penitenciarul nr. 18-Brăneşti condamnatul Guțu Radu ***** a fost repartizat în sectorul nr. 1/secția nr. 2, unde i s-a oferit pat pentru dormit dotat cu saltea, pernă şi lingerie de pat. Secția nr. 2 are suprafața locativă de 210,04 $m^2$ unde sânt amplasate 55 paturi şi se dețin în mediu 52-53 condamnați care beneficiază de iluminare naturală şi artificială prin reţeaua de tensiune 220V, încălzire centralizată care menţine temperatura admisibilă în încăpere şi au acces permanent la apa potabilă. Geamurile au dimensiunile 1,5 x 1,5 m.

*Referitor la condiţiile de detenţie din Penitenciarul nr.* 11 Bălți este cu statut de izolator de urmărire penală de tip celulă. Pe parcursul întregii perioade de detenţie în Penitenciarul nr. 11 - Bălţi, deţinutul Guțu Radu, a beneficiat de un regim alimentar, care este în strictă conformitate cu prevederile Statutului de executare a pedepsei de către deţinuţi, hrana caldă fiindu-i distribuită conform Hotărîrei Guvernului nr. 609 din 29.05.2006, zilnic de trei ori, cu respectarea normelor sanitare de igienă şi conform meniului aprobat săptămînal. Excepţii de la regimul alimentar comun se face în baza prescripţiei medicului, pentru deţinuţii cărora li se cuvine o dietă specială şi alimentare suplimentară. Pe perioada de raport, pe timpul deplasărilor în instanţele de judecată, nu a fost asigurat cu pachet cu provizii din motiv că, toate şedinţele de judecată s-au desfăşurat pînă la masă sau după masă. Astfel, reuşea să ea masa în incinta Penitenciarului. Pe perioada detenţiei în Penitenciarul nr. 11 - Bălţi, persoana vizată, a fost asigurată cu toate obiectele de toaletă şi menaj pentru deţinuţi, conform HG nr. 609 din 29.05.2006. Iarăşi. Astfel, informaţiile privind acordarea asistenţei medicale nu se deţin în Penitenciarul nr. 11 - Bălţi, doar la locul de detenţie a persoanei.

Astfel, Colegiul penal conclude că, judecătorul de instrucție just a stabilit că, s-a prezentat o informație generală cu privire la suprafața ce revine unui deținut în celulele în care a fost deținut Guțu Radu, din care reiese suprafața sub limita minimă de 4 $m^2$, per deținut, nefiind probată și respectarea condițiilor referitor la accesul la lumina de zi, indicându-se că iluminarea este asigurată atât natural prin intermediul geamurilor cât şi artificial prin intermediul instalațiilor electrice, că ventilarea era artificială, că deținuții sunt asigurați cu minimul necesar pentru trai, că deținuții zilnic sunt verificați de către personalul medical cu acordarea ajutorului medical ori de câte ori este nevoie sau la cerere, or sarcina probațiunii lipsei de încălcare a condițiilor de detenție invocate de condamnat sau prevenit şi a lipsei suportării unui prejudiciu moral îi revine reprezentantului administrației instituției penitenciare (art.473/3 alin. (2) din CPP).

Cu referire la celelalte alegaţii ale condamnatului referitor la condiţiile sanitare şi igienice, sistemul de canalizaţie şi aerisire, alimentaţia, accesul la apă potabilă, Colegiul penal reține, că instanța de fond just a statuat, că probele anexate la raport nu combat argumentele petentului Guțu Radu, iar ca urmare se consideră că, dificultățile cu care s-a confruntat condamnatul pe parcursul detenţiei sale în instituțiile penitenciare supra menționate, au depăşit nivelul inevitabil de suferinţă inerent detenţiei şi au atins pragul de severitate contrar articolului 3 din Convenţie,

aceste condiţii fiind suficiente pentru constatarea încălcărilor admise în penitenciarul vizat.

Este de menționat, că instanța a constatat faptul deținerii lui Guțu Radu în Penitenciarul nr. 11 Bălți și în Penitenciarul nr.18 Brănești pe perioadă continuă de la 21.02.2023 până în prezent – 11.12.2023, o perioadă totală de 293 zile, în calitate de condamnat, în condiţii contrare prevederilor art. 3 din CEDO, pe când raportul de evaluare a condițiilor de detenție a condamnatului nr.2/5336 din 08.11.2023, la care instanța a făcut referire în sensul soluției luate, este reflectată perioada continuă de la 21.02.2023 până-n prezent – 08.11.2023 privitor la condițiile detenție din cadrul penitenciarelor în care a fost deținut Guțu Radu.

Respectiv, instanța de judecată a constatat deținerea lui Guțu Radu în perioada supra vizată în condiții contrare art.3 CEDO fără a avea în acest sens careva suport probatoriu, soluția instanței în această parte fiind una neprobată, or, pentru această perioadă instanța nu a solicitat administrației instituției penitenciare informații suplimentare privitor la condițiile de detenție a condamnatului.

De asemenea, Colegiul penal consideră neîntemeiată soluția instanței și privitor la faptul, că pentru perioada de 3 zile, calculate în condițiile art.$473^4$ alin.(5) Cod procedură penală, care nu pot fi reduse separat, condamnatului Guțu Radu urmează a-i fi acordată despăgubire bănească, din următoarele considerente.

Potrivit art.$473^2$ alin.(3) Cod procedură penală, condamnaţii care au fost deţinuţi cel puţin 10 zile în condiţii contrare prevederilor art.3 din Convenţia pentru apărarea drepturilor omului şi a libertăţilor fundamentale, drepturi care reies din obligaţia statului de a asigura condiţiile de detenţie, pot solicita, cu titlu de despăgubiri, reducerea pedepsei, alin.(4) stipulând că în cazul în care partea neexecutată din pedeapsă nu permite deducerea integrală a reducerii pedepsei sau perioada încălcării condiţiilor de detenţie este mai mică de 10 zile, în privinţa perioadei rămase condamnatul poate solicita despăgubire în valoare bănească.

Potrivit art.$473^4$ alin.(4) Cod procedură penală, în cazul constatării circumstanţelor prevăzute la art.$473^2$ alin.(3), instanţa de judecată dispune reducerea pedepsei condamnatului, calculându-se de la 1 la 2 zile de reduceri pentru 10 zile de detenţie în condiţii precare calculate cumulativ, alin.(5) stipulând, că în cazul constatării circumstanţelor prevăzute la art.$473^2$ alin.(3), instanţa de judecată dispune reducerea pedepsei în condiţiile alin.(4) din prezentul articol, iar în privinţa perioadei rămase, dispune, cu titlu de despăgubire, încasarea în favoarea condamnatului a sumei băneşti în mărime de până la 2 unităţi convenţionale pentru

fiecare zi în care condamnatul a suferit încălcarea condiţiilor de detenţie, precum şi a costurilor şi cheltuielilor aferente.

Având în vedere aceste prevederi legale, Colegiul penal consideră că la acordarea despăgubirii bănești condamnatului Guțu Radu pentru 3 zile calculate în condițiile art.$473^4$ alin.(5) Cod procedură penală și care nu au putut fi reduse separat, instanța de judecată a interpretat greșit textul legii, or, în esența celor legiferate, persoanele condamnate pot fi despăgubite în baza art.$473^4$ alin.(4), prin reducerea pedepsei, însă, în cazul în care, fracțiunea de pedeapsă rămasă spre executare este mai mică decât numărul de zile calculate spre compensare, instanța va dispune compensare pecuniară pentru zilele ce nu pot compensate prin reducerea pedepsei.

Colegiul penal reține, că potrivit materialelor cauzei, sfârșitul termenului de pedeapsă pentru Guțu Radu este data de 20.04.2024, respectiv perioada de 3 zile calculate în condițiile art.$473^4$ alin.(4) Cod procedură penală, care nu au putut fi reduse, la data examinării plângerii urmau a fi lăsate în continuare la termenul de executare a pedepsei de către Guțu Radu.

Totodată, ținându-se cont de faptul, că *pentru condamnatul* Guțu Radu *a intervenit sfârşitul executării termenului pedepsei la 20.04.2024, acesta fiind liberat din penitenciar*, este inactuală în acest sens, atât reducerea termenului de deținere peste perioada raportată de administrația penitenciarului, cât și solicitarea de casare a încheierii în latura achitării despăgubirii bănești în cuantum de 150 lei, în privința perioadei de 3 zile calculate în condițiile art.$473^4$ alin.(5) Cod procedură penală, Colegiul penal concluzionând, oportunitatea respingerii cererii de recurs și menținerea în vigoare a actului judecătoresc contestat.

În conformitate cu art.449 alin.(1) pct.1) lit.a) Cod procedură penală, Colegiul penal,-

**D E C I D E :**

Recursul declarat de către directorul Penitenciarului nr.18 Brănești, Eugeniu Savca, împotriva încheierii Judecătoriei Orhei, sediul Central din 11 decembrie 2023, prin care a fost admisă plângerea condamnatului **Guțu Radu** împotriva administrației instituțiilor penitenciare referitoare la condițiile de detenție, se respinge ca nefondat, cu menținerea fără modificări a încheierii în cauză.

Decizie este irevocabilă.

| | |
|---|---|
| Președintele completului, judecător: | Ghenadie Liulca |
| Judecători: | Ludmila Iarmaliuc |
| | Aurelia Andronache |